

HOMILADORLIKNI SUN'İY TO'XTATISH: U AYOL ORGANIZMI UCHUN QANCHALIK XAVFLI?

ИСКУССТВЕННОЕ ПРЕРЫВАНИЕ БЕРЕМЕННОСТИ: НАСКОЛЬКО ЭТО ОПАСНО ДЛЯ ЖЕНСКОГО ОРГАНИЗМА?

ARTIFICIAL TERMINATION OF PREGNANCY: HOW DANGEROUS IS IT FOR THE FEMALE BODY?

Nosirjonova Mahliyo Murodjon qizi

<https://orcid.org/0009-0005-3221-4032>

Seytibayeva Begzada Quo`at qizi

<https://orcid.org/0009-0001-3453-0320>,

begzadaseytibayeva@gmail.com

RIOvaBSIATM DM 2-kurs klinik ordinatorlari

<https://doi.org/10.5281/zenodo.22056778>

Annotatsiya: Ushbu tezisdagi homiladorlikni sun'iy to'xtatish (abort)ning ayol organizmiga ta'siri keng qamrovda tahlil qilinadi. Ilmiy manbalar asosida abortning asosiy turlari, ularning fiziologik, gormonal va psixologik oqibatlari, shuningdek reproduktiv tizimga qisqa va uzoq muddatli ta'siri o'rganilgan. Tadqiqotlar natijasi shuni ko'rsatadiki, abort tibbiy standartlarga qat'iy rioya etilgan holda amalga oshirilganda nisbatan xavfsiz bo'lishi mumkin, ammo tibbiy nazoratsiz yoki kech muddatlarda bajarilishi ayol salomatligi uchun jiddiy xavf tug'diradi.

Kalit so'zlar: abort, homiladorlik, reproduktiv salomatlik, gormonal o'zgarishlar, asoratlar, xavfsiz abort, tibbiy aralashuv.

Аннотация: В данной работе представлен расширенный анализ влияния искусственного прерывания беременности на организм женщины. Рассмотрены основные виды аборта, их физиологические, гормональные и психологические последствия, а также краткосрочные и долгосрочные риски для репродуктивного здоровья. Установлено, что при соблюдении медицинских стандартов процедура относительно безопасна, однако при нарушении условий возрастает вероятность серьезных осложнений.

Ключевые слова: аборт, беременность, репродуктивное здоровье, осложнения, гормональные изменения, медицинская безопасность.

Abstract: This study provides an expanded analysis of the effects of artificial termination of pregnancy on the female body. Based on scientific sources, the main types of abortion, their physiological, hormonal, and psychological consequences, as well as short- and long-term reproductive risks are examined. The findings suggest that abortion is relatively safe when performed under proper medical standards, but unsafe or delayed procedures significantly increase health risks.

Keywords: abortion, pregnancy, reproductive health, complications, hormonal changes, medical safety.

KIRISH

Homiladorlikni sun'iy to'xtatish (abort) zamonaviy tibbiyotda keng qo'llaniladigan, ammo murakkab va ko'p jihatli jarayonlardan biridir. U tibbiy, ijtimoiy va shaxsiy omillar asosida amalga oshiriladi. So'nggi yillarda olib borilgan ilmiy tadqiqotlar abortning xavfsizligi ko'p jihatdan uning bajarilish sharoiti, muddati va qo'llanilgan usulga bog'liqligini ko'rsatmoqda.

Jahon sog'liqni saqlash tashkiloti (JSST) ma'lumotlariga ko'ra, har yili dunyoda millionlab abortlar amalga oshiriladi va ularning muayyan qismi xavfsiz bo'lmagan sharoitlarda bajarilishi ayollar salomatligiga jiddiy xavf tug'diradi [1]. Shu sababli, abortning ayol organizmiga ta'sirini chuqur o'rganish va ilmiy asosda baholash bugungi kunda o'ta dolzarb masalalardan biri hisoblanadi.

METODOLOGIYA VA ADABIYOTLAR TAHLILI

Tadqiqot ilmiy adabiyotlar tahliliga asoslangan bo'lib, 2000–2024-yillar davomida chop etilgan xalqaro va milliy manbalar o'rganildi. Tadqiqot jarayonida akusherlik va ginekologiya sohasidagi darsliklar, klinik tavsiyalar va xalqaro tashkilotlar hisobotlari qiyosiy tahlil qilindi.

Ilmiy manbalarga ko'ra, abortning asosiy turlari medikamentoz va jarrohlik usullaridan iborat. Medikamentoz abort odatda homiladorlikning erta bosqichlarida (7–9 haftagacha) qo'llanilib, yuqori samaradorlikka ega ekanligi qayd etilgan [3]. Jarrohlik usullari (vakuumsiz aspiyatsiya yoki kuretaj) esa nisbatan murakkab bo'lib, yuqori malaka va steril sharoitlarni talab qiladi [4]. Adabiyotlar tahlili shuni ko'rsatadiki, abortning xavfsizligi ko'proq tibbiy nazorat darajasi va gigiyenik sharoitlarga bog'liq.

NATIJALAR VA MUHOKAMA

Tahlil natijalari abortning ayol organizmiga ta'siri ko'p qirrali ekanligini ko'rsatadi:

Gormonal o'zgarishlar: Homiladorlik davrida shakllangan gormonal muvozanat abortdan so'ng keskin uziladi. Bu endokrin tizimda "gormonal zarba"ni keltirib chiqaradi va organizmning qayta moslashuv jarayonini qiyinlashtiradi [3].

Qisqa muddatli asoratlar: Bunga kuchli qon ketish, infeksiya asoratlar va bachadon devorining mexanik shikastlanishi kiradi [8]. Ayniqsa, noqonuniy yoki uy sharoitidagi abortlarda sepsis xavfi o'ta yuqori.

Uzoq muddatli oqibatlar: Ayrim tadqiqotlarda abort reproduktiv funksiyaga salbiy ta'sir ko'rsatishi, jumladan, bachadon bo'yni yetishmovchiligi yoki bepustlik xavfini oshirishi mumkinligi qayd etilgan [5]. Biroq, zamonaviy tibbiyot standartlari asosida o'tkazilgan muolajalar kelajakdagi homiladorlikka kamroq xavf tug'diradi.

Psixologik ta'sir: Ko'pgina ayollarda abortdan so'ng post-abortion sindrom – depressiya, aybdorlik hissi va ruhiy tushkunlik kuzatilishi mumkin [6].

O'zbekistonlik olimlar tomonidan olib borilgan tadqiqotlar ham reproduktiv salomatlikni saqlashda profilaktika va tibbiy maslahatning o'рни beqiyos ekanligini ta'kidlaydi [9, 10].

XULOSA

Homiladorlikni sun'iy to'xtatish ayol organizmiga jiddiy ta'sir ko'rsatadigan invaziv aralashuvdir. Uning xavfsizligi bevosita muddat (qancha erta bo'lsa, shuncha xavfsiz), usul va tibbiy muassasa saviyasiga bog'liq. Erta muddatda malakali mutaxassis tomonidan bajarilgan abort nisbatan xavfsiz hisoblansa-da, u baribir organizm uchun stressdir. Shu sababli, ayollar o'rtasida tibbiy savodxonlikni oshirish va zamonaviy kontratsepsiya usullaridan foydalanish orqali istalmagan homiladorlikning oldini olish jamiyat salomatligi uchun eng to'g'ri yo'ldir.

Adabiyotlar, References, Литературы:

1. World Health Organization (2022). *Abortion care guideline*.
2. World Health Organization (2021). *Preventing unsafe abortion*.
3. Cunningham F.G. et al. (2021). *Williams Obstetrics*.
4. ACOG (2020). *Practice Bulletin: Abortion care*.

5. Sedgh G. et al. (2016). *The Lancet*.
6. Faúndes A., Barzelatto J. (2006). *The Human Drama of Abortion*.
7. National Academies of Sciences (2018). *The Safety and Quality of Abortion Care*.
8. Hatcher R.A. (2018). *Contraceptive Technology*.
9. O'zbekiston Respublikasi Sog'liqni saqlash vazirligi (2023). *Reproduktiv salomatlik bo'yicha milliy qo'llanma*.
10. Karimova D.X., Ismoilova M.A. (2021). *Ayollar reproduktiv salomatligi va uni muhofaza qilish*. Toshkent.